

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **S. P.**

uniewinnionego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 6 listopada 2025 r. na posiedzeniu bez
udziału stron

pisma pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego sygnalizującego potrzebę
wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego, zakończonego postanowieniem
Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 2025 r. wydanego w sprawie o sygn. akt II KK
470/24,

w której oddalono kasację pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jako oczywiście
bezzasadną,

na podstawie art. 540 § 1 k.p.k. *a contrario* oraz art. 638 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. stwierdzić niedopuszczalność wznowienia z urzędu
postępowania kasacyjnego, zakończonego postanowieniem Sądu
Najwyższego z 2 kwietnia 2025 r. wydanego w sprawie o sygn. akt II
KK 470/24, w której oddalono kasację pełnomocnika oskarżyciela
posiłkowego jako oczywiście bezzasadną;

2. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążyć
Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pismem z 15 kwietnia 2025 r. adw. J. K. zasygnalizował potrzebę wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego, zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego 2 kwietnia 2025 r. wydanego w sprawie o sygn. akt II KK 470/24, w której oddalono kasację pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jako oczywiście bezzasadną. W argumentacji sygnalizacji wskazano, że konieczne jest ponowne rozpoznanie przedmiotowej kasacji, albowiem powyższe postanowienie wydane zostało przez sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka, którego na urząd powołano na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 r., poz. 3), a zatem przez sędziego SN, który - w przekonaniu autora sygnalizacji – nie spełnia kryteriów niezależności i bezstronności, skutkiem czego zaktualizowała się przesłanka normatywna, o której mowa w art. 542 § 3 k.p.k. w związku z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie stwierdzić należy, iż pismo nadesłane przez adw. Janusza Kanarka nie stanowi wniosku o wznowienie postępowania w rozumieniu przepisów Rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego, stanowiąc wyłącznie sygnalizację możliwości zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, stanowiącej podstawę do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania (*zob. uchwała (7) SN z 7 maja 2005 r. sygn. akt I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48*). Jednocześnie brak jest możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (*zob. postanowienie SN z 17 stycznia 2024 r. sygn. akt I KO 53/23. k.p.k.*). Nie implikuje więc po stronie sądu, do którego je skierowano, ani prawa, ani obowiązku jego rozpoznania (*zob. postanowienie SN z 7 grudnia 2021 r. sygn. akt V KZ 39/21; postanowienie SN z 11 stycznia 2022 r. sygn. akt IV KZ 55/21*).

Rzecz jednak w tym, że w niniejszej sprawie wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego jest prawnie niedopuszczalne z przyczyn wskazanych niżej. W postanowieniu z 13 kwietnia 2016 r. (*sygn. akt III KO 130/15*), Sąd Najwyższy, odwołując się do szeregu wcześniejszych judykatów, wskazał, iż jest oczywiste, że postępowanie kasacyjne zakończone postanowieniem Sądu Najwyższego oddalającym kasację w ogóle nie podlega procedurze wznowieniowej. Ugruntowane od lat stanowisko Sądu Najwyższego w tym zakresie jest jednoznaczne. Odsyłając wnioskodawcę do licznych, szczegółowo uzasadnianych judykatów, w tym miejscu należy jedynie podkreślić, że wznowienie, określone przepisem art. 540 § 1 k.p.k. oraz w art. 542 § 3 k.p.k., następuje w odniesieniu do postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem. Do tej kategorii orzeczeń należą tylko orzeczenia Sądu Najwyższego rozstrzygające merytorycznie o przedmiocie procesu, a więc np. orzekające (po uchyleniu zaskarżonego orzeczenia) o umorzeniu postępowania, czy uniewinnieniu (art. 537 § 2 k.p.k.). Nie należy do niej natomiast postanowienie Sądu Najwyższego oddalające kasację, jako że postanowienie to - rozstrzygające jedynie o niezasadności skargi (i niestwierdzeniu uchybień podlegających badaniu z urzędu na podstawie art. 536 k.p.k.) - nie narusza prawomocności orzeczenia, które tą kasacją zostało zaskarżone i które zakończyło postępowanie. W takim razie, w świetle art. 544 § 2 k.p.k. oraz przepisów wymienionych powyżej, nie ulega wątpliwości, że postępowanie o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego oddalającym kasację jest niedopuszczalne. Trafność tego stanowiska Sąd Najwyższy potwierdził w uzasadnieniu postanowienia z 23 marca 2023 r. (*sygn. akt I KZP 17/22*). W orzeczeniu tym, rozważając kwestię zasadności odstąpienia od zaprezentowanego wyżej paradygmatu interpretacyjnego (i w konsekwencji dopuszczenia możliwości wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem o oddaleniu kasacji), w związku z eksponowanymi przez sąd pytający względami dotyczącymi kryzysu konstytucyjnego związanego z ukształtowaniem Krajowej Rady Sądownictwa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., wskazano m.in., że: "(...) *nie budzi oczywiście wątpliwości okoliczność, że sygnalizowane kwestie dotyczące kryzysu konstytucyjnego są*

niezwykle ważne. Zdaniem Sądu Najwyższego w składzie poszerzonym wymagają one jednak stosownej interwencji ustawodawcy, a nie dostosowywania wykładni przepisów do tej szczególnej sytuacji poprzez odejście od utrwalonych od wielu lat, tak w orzecznictwie, jak i w literaturze poglądów prezentowanych na omawianym gruncie. Stabilna wykładnia prawa stanowi przecież istotną wartość (...).

Powyższe rozważania w ocenie Sądu Najwyższego w składzie poszerzonym implikują stwierdzenie, że skoro postanowienie Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. to nie wchodzi w grę możliwość wznowienia z urzędu w trybie art. 542 § 3 k.p.k. wobec ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. postępowania kasacyjnego zakończonego wydaniem wskazanego postanowienia. Ujawnienie uchybienia z kręgu art. 439 § 1 k.p.k. w postępowaniu kasacyjnym w związku z oddaleniem kasacji nie rzutuje w żadnym razie na konieczność wznowienia postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem, a więc prawomocnie rozstrzygającego o odpowiedzialności karnej oskarżonego". W postanowieniu SN z 12 kwietnia 2001 r. (sygn. akt III KO 53/99), stwierdzono iż „oddalając kasację Sąd Najwyższy orzeka jedynie o niezasadności skargi kasacyjnej, i w żadnym wypadku nie wkracza w sferę, w której zaskarżony kasacją wyrok korzysta z powagi rzeczy osądzonej". Warto podkreślić, że tożsamy pogląd dominuje również w literaturze (zob. T. Grzegorzczak (w:) Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. III, Kraków 2003; D. Świecki (w:) B. Augustyniak, K. Z. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2013; J. Matras (w:) Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. II, red. K. Dudka, Warszawa 2020; D. Świecki (w:) B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2020).

Reasumując, zaprezentowane powyżej rozważania wskazują, że brak jest podstaw do odstępowania od przedstawionej wyżej, utrwalonej linii interpretacyjnej. Wobec tego w przedmiotowej sprawie należało stwierdzić niedopuszczalność wznowienia z urzędu postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 2025 r. wydanego w sprawie o sygn. akt II KK 470/24,

w której oddalono kasację pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jako oczywiście bezzasadną.

Z przedstawionych wyżej względów orzeczono jak na wstępie, zaś kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, na podstawie art. 638 k.p.k., obciążono Skarb Państwa.

[J.J.]

[a.ł.]